

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Németország elfogadta az antant javaslatát

Hozzájárul a katonai felülvizsgálathoz — A német kormány csak békét akar

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: Hoesch párisi német követ ma átnyújtotta a francia kormánynak a katonai ellenőrzésre adott válaszigjegyzéket.

A jegyzék a német nép hangulatát ismertette, visszautasítja azt a gondolatot, mintha Németország bármiképpen képes volna Európában fegyveres konfliktus előidézésére. Leszögezi, hogy a kívánt felülvizsgálat a katonai ellenőrzés lezárását és a versaillesi szerződés 213-ik cikkelyére való áttérést jelenti, tehát a német kormány beleegyezik az általános felülvizsgálatba.

Megállapítja, hogy a német kormány teljes megértéssel viseltetik azzal a kíváncsisággal szemben, hogy a nemzetközi helyzetet ne tegye súlyosabbá, amikor a szakértői tervezet gyors végrehajtása olyan kilátással kecsegtet, amely módot ad a jóvátétel végleges szabályozására és az igazi béke alapjainak lefektetésére. A jegyzék foglalkozik bizonyos szervezetek fokozódó tevékenységével és visszautasítja azt a téves felfogást, hogy az ifjúság testi nevelésére alakult szervezetek miatt Európában újabb fegyveres konfliktustól

kellene tartani. Minden nemzet törekszik egészséges ifjúság nevelésére, a testnevelés mindenütt korábban megindult, nem helyes tehát, hogy a sportegyesületeket Németország katonai készülődésével hozzák összefüggésbe. A németek visszautasítja a háború gondolatát, tudja, hogy a titkos fegyverkezés haszontalan, veszedelem és elvetendő. Komolyan fáradozott bizonyos politikai szövetségek lefegyverzésén, amelyek nem tévesztendők össze a tornaegyesületekkel.

Ünnepélyt rendeztek Zágrábban Ferenc Ferdinánd gyilkosainak emlékére

— Az Estilap eredeti távirata —

Zágrábból jelentik: Ferenc Ferdinánd és Chotek Zsófia meggyilkolásának évfordulóján a délszláv fascisták Zágrábban nagy ünnepségeket rendeztek a merénylők tiszteletére. Az elhunytak sínját megkoszorúzták. Az ünnepségen a király Hadassics tábornok, a kormányt Pribicevics miniszter képviselték. Megjelentek még a Zágrábban tartózkodó összes konzulok valamint a cseh szökegyesületek képviselői.

Mire gyűjtenek adományokat az állampolgárok összeírásánál

A legfrissebb lista

Az állampolgárok összeírásával kapcsolatosan egyik reggeli lapban az a feltűnést keltő hír jelent meg, hogy az összeíró irodában jogtalanul fölszednek eddig ismeretlen célra 5—20 lelig terjedő összegeket.

A gyanúsítással kapcsolatosan kérdést intéztünk dr. Vostinár János főjegyzőhöz, aki ez ügyben az Estilap számára így nyilatkozott:

— Téves a lapnak az a beállítása, mintha a tisztviselők bármelyike saját céljára követelt volna bármilyen csekély összeget is. Tény az, hogy a nyugdíjas tisztviselők otthona javára 5-10-20 leliges, szabályszerűen lepecsézett nyugtákból — ha valaki hajlandó a nemes célra áldozni, — minden kényszer nélkül megvált hat belőle valamit.

— Amennyiben a publikum részéről panasz merülne fel, úgy teljes bizalommal forduljon az illető hozzám.

— A nyugdíjas tisztviselők részéről számosan azt a kijelentést tették, hogy őket hivatalból veszik föl az állampolgárok listájára. Ezt kényszerűen vagyok megcáfolni és saját érdekükben figyelmeztetem az összes nyugdíjasokat, hogy jelenjenek meg az összeíró irodában.

Ma különben a következőket vették föl az állampolgárok listájára:

Deutsch János Arany János-u. 14. Koperl Ida Gojdu-u. 41. Blum Jakabné Cuza Voda-u. 12. Hartmann Sándor Cuza Voda-u. 18. Kupfer Jakab Gojdu-u. 47. Szabó Béla Gojdu-u. 47. Ambrus Jánosné Timár-u. Klein Simon Várady Zs.-u. 17. Fried Mózes Gojdu-u. 47. Kiss Miklós Balti-u. 5. Hamburg Salamon Cuza

Voda-u. 18. Silberstein Szerén Cuza-u. 14. Karandi Sándor, Cuza-u. 18. özv. Prüszer Jenőné Gojdu-u. 47. Weisz Mór Cuza-u. 15. Szabó Ferencné, Szakács Antal, Kupfer Malvin Gojdu-u. 47. Markovics Bernát Gojdu-u. 42. Boek Ödön Cuza-u. 12. Rösinger Péter, Benedek Izsák Cuza-u. 12. Guttmann Dezső Cuza-u. 18. Weiszberger Lajos Cuza-u. 18. Lévai András Gojdu-u. 42. Czer-nó Mihály Gojdu-u. 13. Székely Sándorné, Braun Adolf Gojdu-u. 64. Frankl Róza, Molnár Lajos Cuza-u. 13. Buda Péter Gojdu-u. 47. Schwartz Adolf Cuza-u. 19. Zima Ferenc Cuza-u. 24. Kecskeméti Lipót Cuza-u. 20.

Az olasz király trónbeszéde a Matteotti-gyilkosságról

Kinevezték a Mussolini-kormány új tagjait

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából táviratozzák: A szenátus és kamara tagjai a Quirinálban ünnepélyes kihallgatáson jelentek meg, ahol a király a parlamenthez a trónbeszédre adott válasz nyomán a következő beszédet intézte:

— A szenátus és a kamara üzegete beigazolja annak a szándékának és lelkületnek az egyöntetűségét, amellyel a két kamara a részéről munkájukkal kitűzött feladatokat fogadta. Köszönetemet fejezem ki, hogy a szenátus és a kamara őszinte gondolattal igyekszik

megegyeztetni a győzelem minden tényezőjét, amely a jövő biztosítéka.

— Ma, midőn egy rettenetes bűn felkeltette bennem, kormányomban és a kamarákban az undort, amelyet az aljas gyilkosság méltán kiváltott s amely kormányomat lemondásra készíti, szükség, hogy a két kamara példái adja bölcsességének és a kiengesztelésnek. A két kamara a jövőben is bizonyára együtt fog működni a felelősség tudatában a közös törekvésért.

A trónbeszédet az egybegyűlt képviselők és szenátorok nagy lelkesedéssel fogadták.

Ezután Mussolini kihallgatáson jelent meg a király előtt és benyújtotta Gentile, Corbino és Carnarra miniszterek lemondását, amit a király elfogadott és közoktatásügyi miniszterré Cara szenátort, földművelésügyi miniszterré Nava szenátort és közmunkaügyi miniszterré Siroachi képviselőt nevezte ki. Az újonnan kinevezett miniszterek holnap teszik le az esküt.

Rettenetes vihar pusztított London környékén

Londonból jelentik: Szombat este óriási vihar vonult végig az Éri-tó déli partjaitól 90 kilométer szélességben. A tornádó a legnagyobb pusztítást Lorain vá-

rosban vitte véghez, ahol pár pillanat alatt letépte a házak fe-
delét, automobilo-
kat és egyéb
járműveket a levegőbe röpített
hajókat süllyesztett el.

Körösbe ugrott a Baross-hidról egy váradai iparos

A csalódott asztalos öngyilkossági kísérlete

Tegnap este kilenc óra tájban a Baross-utcai hid korlátjáról a Körösbe ugrott egy jól öltözött ember. Nyilvánvaló öngyilkossági szándékát a Lidóban vacsorázó publikum észrevette és élénk konsternációt keltett a jelenet. A vendégek egymásután ugrottak fel az asztalok mellől, hogy az életuntat kimentsék. De erre nem került a sor, mert az öngyilkos jelölt idősebb férfi a hirtelen több száz főre szaporodott közönség nagy meglepetésére kissé bicegve ugyan, de

átgázolt a sekély vizen.

Csakhamar előkerült a rendőr is, aki kocsiba tette a nyakig vizes halálraszántát és bevitte a rendőrségre, ahol Tinca ügyeleti tiszt hallgatta ki.

Kiderült, hogy Lipták Sándor 40 éves asztalos, s mint elmondta, felesége hűtlenül elhagyta és ezért szánta magát öngyilkosságra. Megígértették vele, hogy jövőben jobban vigyáz az életére. A csalódott Liptákot hazaelengedték Téglavető-utcán lévő lakására.

Hirek

Színházi est a régi tabódében

Egyetlen színházi estére megnyílnak a régi váradai fabódé kapui. Huszonöt esztendeje néma csend honol a faszínház szuette falai között. Hogy most mégis egyszer kigyulnak a lámpák, a váradai ujságírók elhatározásából történik. Ők kegyelettel közelednek a történelmi emlékü színházhoz s augusztus 3-án este szunyadvó tradíciók milliójében régi műsor keretében megelevenedik a mult. Az ujságírók napjának kétségkívül ez lesz a legérdekesebb, legértékesebb eseménye.

* Nagyvárad i zsurnalisztika. A Nagyvárad i Naplót ma reggel óta új felelős szerkesztő jegyzi: Hilf László, a nagyvárad i ujságírók régi, kipróbált munkása. Fontos pozíciójában kitűnő kollektívunk kétségkívül meg fogja őrizni annak az ujságnak tradícióit, amelynek alapjait három évtizeddel ezelőtt Fehér Dezső rakta le, akinek neve máig kezdve a lapon mint főszerkesztő szerepel.

* A várad i boxverseny. Öles plakátok hirdetik a város minden részén a vasárnapi nemzetközi boxmérkőzést, mely iránt meglepően széleskörű érdeklődés nyilvánul. A rendezőség mindent elkövet a nagyszerű sportesemény sikere érdekében és bizonyosra vehető, hogy a vasárnapi box-mecset sokan nézik végig.

* Borbély, fodrász és manikűr munkások folyó hó 2-án a Munkás Otthonban fontos tárgyban taggyűlést tart este 8 órakor. — Okvetlen megjelenést kér a Vezetőség.

* Házassági hír. Czitter Irén és Rosenfeld Menyhért szívesen látják rokonaikat és ismerőseiket a hó 2-án d. u. 4 órakor Jókai Mór-utca 14. sz. alatt tartandó esküvőjükre. (Minden külön értesítés nélkül.)

* Uj orvos. Gelberg Bernát a nagyvárad i fiatalság rokonszenves tagját tegnap avatták az orvostudományok doktorává.

* Atlantic nyári mozgó. Az Atlantic nyári mozgóban 9 és egyenved órákor és az Apollóban 6 és 9 órákor, mai naptól kezdve 3 napon át az Orkán megy, egy amerikai dráma 7 hosszú felvonásban, melyben Virginia Valli és House Peters játsszák a főszerepet. A darab témája nagyon szép, két férfi heves szerelmét adja egy ugyanazon leány iránt, az egyik oldalom a komoly, inkorrektiségre képtelen férfiú odaadó, a másik oldalom pedig világot látott, becselenségtől sem tartózkodó, könnyelmű férfiú szerelmét rajzolja meg és vég az igazság, győz a tiszta szerelem. Gyönyörű természeti jelentek tarkítják a darab szép meséjét, többek közt ki kell emelnünk két gyönyörű jelenetet, az egyik, amikor a leány egy övönge lélekvesztőn rohan le a torrens patak hullámain, hogy atyját megmentse és a másik jelenet egy megkapó, borzalmasan szép erdőgést mutat be. A darab egyetlen női szerepét Virginia Valli, Priscilla Dean méltó vetélytársa, a férfi szerepet pedig House Péters, az erős és szimpatikus amerikai színész alakítja.

* A Lápossy Zeneiskola évzáró vizsgái és záróünnepélye. A „Lápossy-zeneiskola” növendékei 3 napos vizsga és a június hó 29-iki záróünnepély keretében számoltak be az 1923—24. tanévi haladásukról, ismét fényes tanu-

jelét adván annak, hogy zeneoktatásuk szakavatott kezekb van letéve. Lápossy Erzsébet zene tanárnő, mint pedagógus, nem szorul dicséretre, az ő zenei tudása előtt már városunk határaitul is meghajtották az elismeré zászlaját. Az iskola nevelés rendszeréből kiemelendő tény, hogy nagy gond fordítottik növendékek elméleti kiképzésére, továbbá már az alsóbb évfolyamokban is az összjátékban való gyakorlásra és a kotta nélküli való tanulásra. Kitűnő előmenetelükért dicséretet érdemelnek a zongora tanszakon Kovács Aurélia, Löwenstein M. Kerekes T., Kovács G., Borsi I. Horváth I., Bondor I., Béler I. Zemplényi A. és T., Borgos D. né, Vertán E., Szilas M., Sarkady I., Kovács V., Bein V., Tóth I. Vértés A., Seprényi I., Tamás E., Szabó A. Hegedű tanszakon Balázsy M., Putnik E. és Z., Tenkev S., Tokaji S., Koller Gy. Borgos D., Papp Antal, Vasas B. Tarossy I., Lövinger I. Fodor S. Borsi M. Dézsy G. Maver L.

Az Atlantic nyári mozgóban 9 1/2 órákor

Apolló mozgóban

6 és 9 órákor

kedden, szerdán, csütörtökön

július 1, 2. és 3-án

Az Orkán

A szenvedélyek drámája 7 hosszú felvonásban.

A főszerepben:
VIRGINIA VALLI
és HOUSE PETERS

Helyárak:

25, 20, 15,50 és 10 lei.

* „Mammon” — Dorian Terrace. Ma, kedden ismét egy hatalmas monumentális filmet mutat be a Dorian Terrace. A „Mammon” (Öfelsége a pénz), a legkivételesebb értékű filmsláger közé tartozik. Egy olyan pompás anszamlét találunk ebben a darabban, amelyent ritkán élvezhetünk. Emil Janinngsot nem kell a nagyvárad i közönségnek bemutatni. Dagny Servaes „A fáraó hitvese” és „Nagy Péter, cár” című filmekben aratott hatalmas sikert. Reinhold Schünzel az intrikus szerep legkiválóbb alakítója. A kis Martin Herzberg „Cooperfield Dávid”-ban lett népszerűvé. A 8 felvonásos Dorian-film a modern pénzkrözusok életét mutatja be. Pazar kiállítás minden képzelet felülmul. A „Mammon” 9 órákor a Dorian Terraceon, 6 órákor a Dorian-filmszínházban kerül színre rendes helyárak mellett. Kedvezőtlen idő esetén a 9 órás előadás is a nagyteremben lesz megtartva.

JÁDVÖLGY NYARALÓ megnyílt. — Fővonalon, állomás közelében, a Körös és Jád mentén. Csodás kiránduló helyek. Elsőrendű ellátás. Olcsó árak. Cím a Hegedűs Hirlapirodában.

DORIAN-Terasse

9 órákor

DORIAN-Filmszínház

6 órákor

Ma kedden premier

MAMMON

(Öfelsége a pénz)

Monumentális filmremek

8 felvonásban

A főszerepben:

Emil Jannings
Dagny Servaes
Reinhold Schünzel
és a kis
Martin Herzberg

Rendes helyárak!

Kedvezőtlen idő esetén
a 9 órás előadás is
nagyteremben lesz meg-

.. tartva. ..

Fényképész segéd

negatív és pozitív
refusor kereset k

Róna

fénykédeszeti
műtermében.

Str. Alexandru (Teleki-u) 4.

Egy bihari nábob házasságának különös regénye

Küzdelem az elajándékozott birtokért

I.

Bár Kemény Zsigmond egyik nevezetes regényének alakjai elevenednek meg előttünk abban az izgalmas perben, amelyben most hirdeti ki ítéletét a legfelsőbb magyar bíróság. Az ügy szereplői Váradon széles körben ismert emberek, régi magyar nemesi család tagjai. A paragrafusokkal körülbástyázott harcban a küzdő felek, egykori házastársak, felvonultatnak egymás ellen minden érvet, hogy a perbeli ezerholdas köröspeterdi ősi Lakatos-birtokot egymástól megszerezzék.

Antonia.

Csikszentsimonyi Lakatos Antal nagybirtokos husz esztendővel ezelőtt, 1904-ben nőül vette Hucke Antonia. Házasságkötésének körülményeit a sok kilóra szaporodott periratok egyikében Lakatos Antal így adja elő:

— Vagyonom ősi családi birtok, az ugrai, köröspeterdi 1000 holdas birtok, a cigányfalyi szántó és a kabaláspataki erdő ősi családi birtokunk szüleimről szállott rám. Megnősültem. Első házasságomból négy gyermekem született. Rövidesen özvegy lettem. Pár évvel özvegyiségem után ismerkedtem össze Hucke Antonia-val, akit azelőtt nem ismertem. Hatvan év körüli ember voltam. Nagyváradon egy szép házat vettem neki, majd pár év múlva, 1904. január 24-én feleségem lett a nálam harminc évvel fiatalabb Hucke Antonia. Ebből a házasságomból két gyermek született.

— 1917 évi március 18-án Mikolcz Barnabás királyi közjegyző előtt feleségemmel ajándékoztam és örökösödési szerződést kötöttem, amelynek lényege szerint indítatva azon okokból, hogy hozzájárult vagyonom fenn tartásához munkásságával, odaadól szorgalmával, takarékoságával fokozta a vagyon jóvedelmét, megjutalmazandó feleségemnek eddigi házassági együttélésünk ideje alatt tanúsított hitvesi ragaszkodását és hűségét, életfogytiglani haszonélvezeti jogom kikötése mellett neki ajándékoztam és beleegyezésemet adtam, hogy tulajdonjoga bekebeleztesse a biharugrai 274 és 275 sz. telekkönyvi betétekben foglalt, mintegy 1000 holdat kitevő Köröspeterd pusztai ingatlanomat, a rajta levő összes épületekkel, azokhoz tartozó élő és holt gazdasági felszerelésekkel együtt.

1920. február 20-án izgalmas családi jelenet után megszakítottam vele az életközösséget, a közös lakásból, ahol minden szeg az én vagyonom volt, 5 koronával a zsebemben távoztam.

Megindul a harc

Lakatos Antal hűtlenséggel vádolva az asszonyt, a gyulai királyi törvényszéknél az ajándékozás és előző közös vagyoni végrendelkezéseinek hatálytalanságát kérte. Keresetében előadta, hogy felesége optálta a magyar állampolgárságot és így

bár Nagyváradon lakik, a pert magyar bíróság előtt kell lefolytatni. Megindult hát a harc, amelynek során az egykori házastársak, a maguk igazának bizonyítására a tanuk, levelek és egyéb terhelő bizonyítékok egész garmadáját hurcolják fel. A gyulai törvényszéktől a szegedi táblához, innen a királyi Kuriához került az ügy, ahol már többször tárgyalás alá vették és úgy Lakatos Antal jogi képviselője: dr. Hegedűs György magyar nemzetgyűlési képviselő, mint Hucke Antonia képviselője: dr. Guttman Miklós nagyváradai ügyvéd teljes jogi felkészültségükkel vonulnak a legfel-

sőbb magyar bíróság elé, amely már egyszer teljes ülésben, 84 kuriai bíró részvételével foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy férj és feleség közti viszonylatban, a férj visszakövetelheti-e az asszonynak tett ajándékoztatást, ha maga is vétkező?

A kérdés körül kifejtett küzdelem a jogi érveken kívül, a felek egymással szembe fordított adatai a legizgalmasabb regény témájaként szolgálhatnának. Nagy vígvázattal, figyelmes körültekintéssel nyulunk a romantikus regényhez, amelynek szereplői közbecsült emberek.

(Folytatjuk.)

Baltazár püspök fia felszabadult a Ritz-ben, mint pincér

Most egy newyorki hotelben kapott alkalmazást

(Budapesti tudósítónktól.) Most huszonegy éves, karcsú, szelíd fiatalember, egy kicsit sok komolyságot varázsol arcára a vékonyka bajusz, mely az ajkai fölé simul. A mai világ megváltozott körülményei olyan embert faragtak belőle máris, ami ritkaságszámba megy. Szinte jól esik hallani azt a történetet, mely arról szól, hogy Baltazár Dezső debreceni református püspök Laci fia megtanulta a pincérmesterséget és ezen a pályán keresi a boldogulást és a jövőt. Meglehet, hogy vannak olyan huszonegy éves fiatalember is, mint Baltazár László, mert már nagyon hozzászoktak a fiatalok ahhoz, hogy a tőzsdére vonulnak be szolgálni, vagy a valuta-spekulánsi pályára lépnek, esetleg a sítolás nemes mesterségére adják magukat.

Baltazár László olyan uton indult el az életbe, mely a püspök fiánál egy kicsit szokatlan, s talán még nem is volt rá példa. De most, hogy kikerül a nyilvánosságba: példának állítja oda a huszonegy évesek és a huszonegy évesek szülei elé. Mit is mond Baltazár László:

— Már négy évvel ezelőtt terveztem, hogy kimegyek Amerikába. Akkoriban kérvényt adtam be a kultuszminiszterhez, hogy a VII. és VIII. gimnáziumi osztályból egyszerre vizsgázhassam. Tizenhét éves koromban tettem le az érettségi. Amerikai utam akkor megkezdődött és elhatároztam, hogy mindaddig, amíg kedvező alkalmat nem találok a kiutazásra, igyekeznem fogok minél több praktikus ismeretet elsajátítani.

— Először is megtanultam angolul és franciául. Egy év alatt letettem a kereskedelmi különbözeti érettségi is. A debreceni Hitelbankban egy évig praktizáltam, mint gyakornok. Utána egy esztendőig rendes hivatalnok voltam az Atlantica „Oceana” nevű hajózási osztályának. Később beléptem az Angol-Magyar Bankba. Tíz hónap alatt végigmentem a legfontosabb osztályokon s így nagy általánosságban tájékozódtam az egész bankadmirálisztérióban.

— Édesapám engedett a magam után. Semmitől nem vette el a kedvem, azt mondta: ott keressem a jövőt, ahol kedvem tartja. Ő közben Amerikában járt és azzal a tapasztalattal jött haza, hogy odakint a szállodai és éttermi üzlet, minden más praktikus foglalkozási ágak között az első helyen áll. Édesapám megkérdezte tőlem, hogy mit szólnék ehhez a mesterséghez?...

— Természetesen hallgattam a szavára. Kiléptem a bankból és a Dunapalotához szorozódtem, hogy kitanuljam a jövőendő foglalkozásom minden csínját-bíját, helyesebben mondva, hogy meg-

szerezem az előismereteket...

— A Dunapalotában módomban volt megismerkedni elsősorban a szállodai ügyvezetéssel. Megtanultam, hogy egy nagy szálloda vezetőjének nemcsak jó fináncnak és jó kereskedőnek, hanem jó emberismerőnek is kell lenni. Egyfelől a személyzetet kell szemmel tartani, másfelől a vendégek barátságát és pártfogását kell megnyerni.

— Nem olyan egyszerű dolog ez, mint gondolnák. Komplikáltabb és több figyelmet igényel, mint előbbi tanulmányaim. Különösen sok találékonyság kell hozzá és ezer fortélyra van. Minél tovább voltam a Dunapalotában, annál jobban éreztem, hogy bizony, nehéz fába vágtam a fejszém.

— Első beosztásom a recepcióban volt, ahol a vendégeket fogadják. Én is felkalkuláltam a vendégeket a szobájukba, különösen sok külföldi utast, akiknek előre lefoglalt lakosztályuk volt. Igyekeztem minden vendégnek szolgálatára állni, hogy kívánságaik teljesüljenek. Állandóan érdeklődtem, hogy nincs-e valamilyen óhajtasuk. Olyan

Megakarták lincselni egy költő gyilkosait

Párisból táviratozzák a Radonak: Caírt, a népszerű francia költőt, — mint ismeretes — Páris közelében meggyilkolták és kifosztották. A francia rendőrség huszonegy óra alatt elfogta a tetteseket. Amikor tegnap a három gyilkost kivitték a hely-

színre, ahol megismételtették beismerő vallomását, az összegyűlt tömeg dühe ellenük fordult. Megakarták lincselni őket. A felizgatott tömeg elől a csendőrok alig birták élve megmenteni a gyilkosokat, akiket azonban jóv is súlyos sebesülések érték.

Tizenötperces tea a belga királynál

A nemzetközi kereskedelmi konferencia megnyitása

Brüsszelből jelentik: A belga fővárosban liktet, rohan az élet. Az emberek szinte száguldanak mindennapi munkájuk, dolguk, elfoglaltságuk, üzletük, keresetük után. A rikkanatok száza a l'Intransigeant és a le Soir legújabb számát lobogtatva olyan lármát csapnak, mintha újabb német betörésről adnának számot és senki sem látszik tudomást venni arról, hogy most Belgium fővárosában huszonhárom nemzet parlamentjének kiküldöttei adtak egymásnak találkozózt a nemzetközi kereskedelem fejlesztése és a minduntalan felbukkanó akadályok kiküszöbölése érdekében. Hiába, a tömegek megérzik, hogy mely konferenciának van milyreható, gyakorlati jelentőségük és azok felé fordít-

ják figyelmüket. Brüsszel pedig ma sokkal inkább érdekli a sportlapoknak a párisi olimpiászról hirt tudósításait, mint a belső vagy éppen internacionális politikai események változásait.

De a képviselőház és a szenátus közös palotájának utcájában, az Avenue de la Loi-n, külsőségekben is észrevehető, hogy ma a belga fővárosban nem mindennapi esemény játszódik le. Diszruhás rendőrök állanak feszes gládában a masszív épülettömb előtt, ahova annak ellenére, hogy a város szívében fekszik, nem hallatszik el a viharzó éji moraja. Itt csend van, amelyet csupán a percnként érkező autók éles sípolása tör meg. Angolok, amerikaiak, románok, csehek gyors léptekkel sietnek a

ügyekben és dolgokban általam rendelkezésükre, mintha mindegyiknek külön-külön a magántükörre lennének.

— Később a „Bureau”-ba kerültem, ahol a könyveket vezetik. Itt a könyvvezetés mellett élelmiszerekalkulációkat csináltunk és ellestem a módját az érendi árak megállapításának is. Aztán az ugynevezett „adagolásnál” ellenőriztem a főpincérek bonjait.

— Atkerültem az étterembe is. Előbb italtos fiú voltam, aztán előléptem ételhordó pincérnek. Nincs ebben semmi bealázó, semmi megszégyenítő. Aki erre a pályára készül, annak tisztában kell lenni a nagy szerkezet legparányibb rugójával is, ez pedig nem megy másképp, csak ha magunk is végigcsináljuk.

— Hogyan mit éreztem, mikor felszolgáltam? Félelmet. Nehogy valamit elejtsek, vagy elfelejtsek. És drukoltam jobban, mint a két érettségim, hogy asztalaimnál ne legyen baj, ne legyen panasza.

— Következő beosztásom a palackpincében volt. Pár napig voltam csak itt, amikor a pincemester megbetegedett. Betegsége alatt és helyettesítésként és — úgy, ahogy — elláttam a pincemesteri teendőket. Három csapostalval dolgoztunk itt együtt, a legjobb barátságban.

— Édesapám multkori amerikai után megismerkedett Hahn Józseffel, a newyorki St. Regis-szálloda gazdájával. Ősszel édesapámmal együtt Amerikába utazunk és én ott is maradok, mert ebben a hatalmas és előkelő szállodában kaptam alkalmazást. Ugy tervezem, hogy tizenöt évig maradok kint, s ha ez alatt valami tőkét össze tudok gyűjteni, haza jövök és itthon kezdem el a vállalkozást. Szeretném még Amerikában valamelyik „night school”-ban a jogi, vagy filozófiai doktorátust is megszerezni. Azért éjszakai kurzuson, mert nappal dolgozni fogok...

Baltazár László, tanult szállodai és éttermi alkalmazott nemrég „szabadult fel” a Duna-palotában. Aztán a nyári hónapokra hazament a szüleihez Debrecenbe. A testvérei tréfásan „pincérnek” szólítják és titokban fehér asztalkendőt csempésznek a karjára.

Igy kezdődik egy amerikai karrier...

szenátus ülésterme felé, ahol Albert belga király részvételével nyitják meg a X. nemzetközi parlamenti konferenciát.

Pontosan félháromkor nyitja meg a konferenciát Descamps báró, a kongresszus elnöke. A huszenhárom résztvevő nemzet összesen több mint százhusz delegátussal van képviselve.

A menyezeten átszűrődik a napfény, amely különösen játszik az élesen világító öt villanylámpa sugárkévével. A teremben monoton zsvai, amely egy szempillantás alatt elhalkul és frenetikus tapsviharban ér véget, megérkezik a király. Karcsun, egy kissé félszegen a helyére megy, a konferencia elnöke kíséri, két adjutáns a háta mögött, ahogy egy király megjelenni szokott. Tán itt a suite valamivel kisebb volt. Mindenfelé meghajtja magát, aztán helyet foglalt a kényelmes szép karosszékben és várta a történeteket.

Nincs semmi királyi benne, egyszerű, komoly belga generálisnak látszik. Vékony, magas, a civikere nyoma meg látszik az orrán.

Az elnök, kedves, mosolygós öreg ur, megnyitja az ülést, egyik szeme mindig a királyon csúg, a másikat körbe járattja a delegátusokon. Az ülés tulajdonképpen semmiféle különös jelentőséggel nem bír. Egy angol, egy francia, egy japán, egy braziliai, egy olasz és még egy néhány nemzetiségű szónok — mint az ilyenkor szokás — a belgákat dicsérték, magasztalták és hódoltak a jelenlevő Albert királynak, aki komolyan, kegyes főbólintásokkal köszönte meg a felköszöntőket. Közben-közben gyenge, erős és viharos tapsok hangzottak el, aszerint, hogy a szónok milyen magasra jutott el a páthosz létra-fokán.

Vagy tíz szónok beszélt, valamennyi ugyanazt mondja, a király már nagyon unhatta a dolgot, mert egyszerre csak felállt az egyik befejezett szónoklat után összehittotta a bokáját és két szárnysegédével együtt a konferencia elnökének kíséretében a zöld szalonon keresztül eltávozott. Hazament a királyi palotába, ahol a megnyitó ülés után teát adott a delegátusok tiszteletére, akiket sorjában bemutatott magának.

A királyi fogadás külsőségeiben komolyabb és impozánsabb volt, mint a dán király gardenpartija, mit tavaly az interparlamentaris unió tiszteletére adott. Emitt hangulat és minimális etikett volt ugyanis tapasztalható, míg Belgiumban a királyi udvarnál, úgy látszik, nagyon erős gyökere van a spanyol és az osztrák etikettnek. A ragyogó fogadóteremben abc sorrendben állottak fel a delegátusok kör alakban, a falak mentén. A király a szomszédos terem közepén két adjutánsával tábornoki uniformisban várta az egyes nemzetek delegációt, akiket külön-külön egyenként fogadott. Dechamp báró, a konferencia elnöke mutatta be a ceremónia-mester által behívott delegációk vezetőit a királynak, aki néhány percig szívélyesen eldiskurált a képviselőkkel. A cercla után a harmadik fogadóteremben bőséges buffé várta a delegátusokat, akiknek cineberlivrés inasok teát szolgáltak fel. Az egész állg tartott tizenöt percig.

* A budapesti művészek aquarell és rézkarc kiállítása Kornweissnál állandóan nyitva van. Az árak igen alacsonyak s a belépés díjtalan.

Zsidó orvostanhallgató panasza a bukaresti Semmitőszék előtt

A jassii egyetem és a zsidó hullák

Bukarestből jelenti a Rador: A jassii egyetemi tanács nemrég azt a határozatot hozta, hogy a zsidó diákokat csak akkor engedik szigorlatozni, ha zsidó hullát boncoltak. Tanulmányaikat e ténykedés igazolása nélkül nem tekintik befejezettnek még akkor sem, ha képzettségük és kézszerűségük megüti is a kielégítő mértéket. Az egyetemnek ezt a határozatát egy zsidó orvostanhallgató megfélebbzte. Azonban nem az egyetem felsőbb hatóságához, a kultuszminiszterhez fordult panaszával, hanem jogorvoslatért egyenesen a semmi-

tőszékhez, — hangsúlyozván be nyújtott panaszában, hogy Románia alkotmányát érte sérelem azzal a rendelkezéssel, amely a tudományos képzettség kritériumai közé olyan feltételeket is beiktatott, amelyek a román alkotmányban biztosított vallási szabadság követelményeibe ütköznek.

A szenzációsan érdekes panasszal a bukaresti Semmitőszék holnap foglalkozik és a tárgyaláson a panasztevő orvostanhallgatót Dobrescu dr. a romániai ügyvédszövetség elnöke képviseli.

Színház

HETI MŰSOR:

Kedd: **Hangverseny**, a kolozsvári Román Opera szólistáinak első föllépte, felemelt helyekkel. B. 3. 129.

Szerda: **Carmen**, a kolozsvári Román Opera szólistáinak vendégjátékával, felemelt helyekkel, bérleten kívül.

Csütörtök: **Tosca**, a kolozsvári Román Opera szólistáinak vendégjátékával, felemelt helyekkel.

Péntek: **Traviata**, a kolozsvári Román Opera szólistáinak vendégjátékával, felemelt helyekkel, bérleten kívül.

Szombat délután: **Növendékek vizsgálódása**: a Hetényi színésziskola növendékeinek évről-évi vizsgálódása, rendes helyekkel.

Szombat este: **Parasztbecsület és Bajazzók**, a kolozsvári Román Opera szólistáinak vendégjátékával, felemelt helyekkel.

Vasárnap délután: **Bucukeringő**, Tolnai Andor vendégjátékával, mérsékelt helyekkel.

Vasárnap este: **Kék postakocsi**, Tolnai Andor vendégjátékával, rendes helyekkel, bérleten kívül.

Hétfő: **Szegény gazdagok**, újdonság először, bérleten kívül.

— A román opera énekesek első lépése. Ma este lépnek fel először a kolozsvári román opera nagyszerű szólistái színházunkban. A hangverseny műsora, melyben e kiváló énekesek bemutatkoznak az opera iradalm leg-szebb ártáit, duettjeit öleli fel, de a legértékesebb a hangverseny számokat is műsorsokra vették az énekesek. Ezenkívül román és magyar népies dalokat fognak előadni. A nők közül a hangversenyen föllépnek Tyron Silvia, Marcus Ritta, Rózsa Anna, a férfiak közül Apostolescu, J. Indries, Szabó Zoltán, Gavrilescu és Nagacsevszky. A zongorán Ronescu karmagy kíséri az énekeseket. E nagyszabású hangverseny felemelt helyek mellett B. bérletben kerül színre.

— Tolnai vendégfellépése. Mielőtt Tolnai külföldi útjára elindulna és a budapesti szerződését elfoglalná, vasárnap úgy délután, mint este még fellép színházunkban. Délután legjobb szerepében a Kék postakocsi operetben játsza el Rozmaring szerepét. Ebben a szerepben most Erdély összes színházain vendég szerepel Tolnai.

— **Carmen**. Szerdán este az opera vendégekké Carmen kerül színre. A címszerepet Lia Pop a román opera kiti-
nősége játsza, Michaela szerepét Rózsa Anna a magyar származású kiváló énekesnő, Don Josét Apostolescu, az opera tenoristája, Escamilót a Torreadort a magyar származású Szabó Zoltán fogja énekelni. Az opera többi szerepeit az opera együttes kiváló énekei. A zenekart Bobescu karmagy vezényli. Csütörtökön Tosca, pénteken a Traviata és szombaton a Bajazzók és Parasztbecsület kerül színre.

— **Szegény gazdagok**. Jókai Mór általános közismert regényéből a Fatia Negrából készült új színjáték a Szegény gazdagoknak a jövő hét hétfő estjén lesz a bérleten kívül a bemutatkozó előadás. E három felvonás és 7 képből álló színjáték a társulat legkiválóbb erőit foglalkoztatja. E kiállításos színjátékot Tóth Elek rendezésében fogjuk látni. A főszerepeket Jósika, Huzella, Benes, Gellért, Körösi, Tóthné, Kiss Gyuláné, Tóth Elek, Földes, Harsányi, Sor, Madas, Galambos, Békési játszik. Fatia Negrat (Báró Hátszegit) Harsányi fogja játszani.

Növendékek vizsgálódása. Szombaton délután rendes helyek mellett, egy nagyszerű előadás keretében vizsgálóznak a Hetényi színésziskola növendékei. Hetényi, Harsányi és Szatmári tanárok vezetése mellett. Erre az előadásra már meglehet váltani a jegyeket.

Bódis Ferenc

arany, ezüst és ékszerárú üzlete

Str. Begele Ferdinand (Rákóczi-ut) 1.

ezüstárú - gyártás

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1

Elűnt egy osztrák film-expedíció a Szaharában

Bécsből jelentik: A bécsi Sascha-filmgyár egy angol filmvállalattal egyesülten már hónapok óta nagyszabású filmet dolgozik, melynek A rabszolgák királynője a címe. A műtermi felvételek Bécsben készültek, de a külső felvételeket a helyszínen akarták megcsinálni. Ezért a Sascha-gyár — két hónappal ezelőtt — expedíciót küldött ki Egyiptomba. Az expedíció, amely Theyr rendező, Farkas Miklós operatőr és Deutch igazgató vezetése alatt 20—25 személyből állott, két hónappal ezelőtt utazott el Kairóba, majd innen tovább, hogy a luxori királysírokat s a piramisokat is felvehessék. Az expedíció további feladata volt behatolni a Szaharába is, hogy a filmhez szükséges sivatagi jeleneteket a helyszínen vehessék fel. Az elutazás óta pontos időközben jöttek Bécsbe jelentések az expedíciótól, amelyről azonban néhány hét óta semmiféle hír nem érkezik. A Sascha-filmgyár igazgatói a kairói hatósághoz fordultak felvilágosításért, ahonnan az a válasz érkezett, hogy az expedíció, miután a piramisokról s a királysírokról elkészítette a felvételeket, tényleg beutazott a Szaharába, ahol az expedíciónak nyoma veszett. A legutolsó jelentés, amelyet Kairóba küldtek, úgy hangzik, hogy egy baleset feltartóztatja az expedíciót további előnyomulásában. A bécsi filmgyár táviratilag felkérte a kairói, egyiptomi és angol hatóságokat az interveniálásra. Ez ideig semmi bizonyosat nem lehet tudni az expedíció sorsáról, mert újabb jelentés Kairóból nem érkezett.

Idegenforgalom Nagyváradon

Ma a következők érkeztek Nagyváradra.

Park-szállóba: Szántó Lajosné háztartás Budapest, Kemény Béla tisztviselő Budapest, Hofbauer Gizella tisztviselő Budapest, Vajda Károly utazó Ungvár, Ferber Leó kereskedő Budapest, Krauth Géza utazó Budapest.

Rimánóczy-szállóba: Vadasz Zsigmond gyáros Arad, Gedeon Zoltán magánzó Prága, Diamant Miklós utazó Prága, Weisfisch Vilmos kereskedő Budapest, Löbl Ignác ügynök Budapest, Árgaik-Béla háztartás Budapest, Weisz Lőrinc tisztviselő Budapest, Klein Imre tisztviselő Feketeerdő, Vértes Samu kereskedő Budapest, Reisz Miksa kereskedő Budapest, Ungár Armin kereskedő Budapest, Werthinner Zsigmond kereskedő Budapest.

Metropolis-szállóba: Glattstein Imác kereskedő Belényes, Engel Arnold kereskedő Temesvár, Schenker Fülöp kereskedő Arad.

Igmándi kúrák otthon.

4000 év

előtti korszakba vezethető vissza az Igmándi keserűvíz képződésének és hatékony alkotórészeinek összeérési folyamata a földgyomrában, (felfedezte Schmidhauer A. 1863. évben) s mint ilyen a gyomor-, bél- s egyéb belső betegségeknek páratlan természetes gyógyszere.

Kapható minden gyógyszerárúban és jobb ídszerüzletben. Rendszeres adag reggelihez elől fél pohárral. Az IGMÁNDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvizekkel.

A postai utalványcsalás főtárgyalása a nagyváradai törvényszék előtt

Kihallgatták Freiburger Jenőt és Kalla Gézá. — A vádlottak elmondják, miként jogamzott meg bennük a postacsalás ötlete

A nagyváradai törvényszék ma délelőtt kezdte meg az utalványhamisítással vádolt Freiburger Jenő és társainak bűnügyében a főtárgyalást. A rekkenő hőségben zsufolásig megtelt a hajdani esküdtszéki tárgyalások terme.

Freiburger Jenő, mint ismeretes, még a múlt év elején fogott hozzá érdekes manipulációhoz s postautalványokat kezdett hamisítani. Minthogy az üzletompásán bevált, beavatta a jól jövedelmező üzletbe Kalla Géza postatisztviselőt, majd később Weinberger Sámuel, Aradon lakó nagybátyját is. Hónapokon keresztül manővrozott a társaság s több mint egymillió lejfel károsította meg az államkincstárt. Noha Freiburger a bűnügyi hatóságok bizalmas uton azt az értesülést kapták, hogy bizonyos postautalványokkal való manipulációk körül jelentékeny szerepe van, mégis az egész bűnügy kulcsát az aradi 1-es számú postahivatalnál sikerült megtalálni. Az aradi postán gyanút keltett, hogy Weinberger Sámuel ottani kereskedő részére igen sűrű időközben érkeznek 50—60 ezer lejről szóló utalványok. A múlt év április 14-én detektívek állottak lesben az aradi postán és amikor Weinberger ott megjelent, igazoltatták. Csakhamar kiderült minden. Másnap aztán az aradi rendőrség Nagyváradra hozta Weinbergert és szembesítés után letartóztatták társait Freibergert és Kallát is. Másfélévi vizsgálati fogság után ma került az ügy főtárgyalásra.

Akar milliókat keresni...

Öt vádlott állt reggel nyolc órakor Bogdan Manea táblabíró tanácsa előtt. Freiburger Jenő, Weinberger Manó kereskedő, Kalla Géza postatiszt, Visan György és Csengeri György magántisztviselő. A védők asztalánál pedig elhelyezkednek: dr. Simionca, dr. Marcu Péter, dr. Tacian, dr. Kocsán János, dr. Bogdan Jonescu, dr. Erdélyi Széver és dr. Halász Márton. A postát dr. Kovács Jenő postatanácsos és dr. Chisiu János képviselik.

Először Freiburger Jenőt hallgatja ki a bíróság.

— Csak az igazat fogom vallani — kezdi Freiburger — de nem akarom viselni az ódiomat a bűntársaim bűneinek s ezért kérem, hogy azonnal szembesítsenek a többi vádlottal, ha az ő vallomásuk ellentmondana az én vallomásomnak.

— 1922 júniusában egy délelőtti fölkeresett — folytatja Freiburger — Kalla Géza, akit gyermekkorom óta jól ismerek, a lakásomon és bizalmasan akart velem beszélni. Meghallgattam. Akar-e milliókat keresni? — kérdezte tőlem. — Meglepett a kérdése és kíváncsian vártam a fejleményeket. Én a postautalványosztálynál, a vas-

uti postán vagyok beosztva — mondta Kalla. Néhány nap óta feltűnt nekem, hogy a pénzes utalványok bélyegzése igen primitív, kitűnően lehetne az utalványokkal operálni. — Láttam, hogy Kalla inkorrekt ajánlattal akar hozzám közeledni — viszszautasítottam. Akkor másról kezdett beszélni, de miután észrevette haragomat, elment. Csak néhány nap múlva a Sporttérről jövet találkoztam ismét vele, hozzám szegődött és ekkor részletezni kezdte a terveit. Hagyjuk ezt az örültséget, mondtam Kallának nagyon indulatosan, mert laikus szemmel örültségnek látszott tervét.

Nincs rovincsolás!

— Az utóbbi négy évben még levelet sem adtam fel, honnan ismerhetném én az utalvány elszámolás szisztemáját. Én ha pénzt küldtem, bank útján utaltattam. Mikor Kalla látta, hogy a siker iránti bizalmatlanság és a járatlanságom tart vissza, magyarázni kezdte a dolgot. Elmondta, hogy két hamis bélyegzőt kell beszerezni és meg kell tudni, hogy a földő állomásnak mi a titkos kifizető száma. Le kell másolni az utalványra a tisztviselő aláírását s ezután be kell csempészni az utalványt a postahivatalba. Ő már szerzett a címzett részére egy személyazonossági bizonyítványt Weisz Jenő névre, akinek címére az utalványokat küldték. Kérdeztem, hogy fizetik ki az utalványt? Kalla válaszolta, hogy a kézbe-

sitőnek egyszerűen baksist ad az ember, ez megszerzi a bizalmat. Az igazoláshoz pedig teljesen elég a személyazonossági bizonyítvány. Kalla azzal vált el tőlem:

— Biztosíthatom magát erre soha nem fognak rájönni, mert nem szoktak rovincsolni. Aztán elmesélte még a rendszert:

— Ne féljen — mondotta — hogy a kifizetésnél tettenérnek, mert van egy rendelet, hogy csak tizezer lejen felüli összegnél kell visszatáviratozni a feladó állomáshoz.

— Kis szünet után így folytatja Freiburger: A rovincsolás hiánya érte meg benne a csalás gondolatát. Példákkal, dokumentumokkal igyekezett velem megértetni a tervét, elméletileg sikerült is, neki engem meggyőznie s miután ismerte könnyen befolyásolható természetemet, azon volt, hogy a kivitelnél is bűntársam legyek. De én a kivitelről félttem. Ekkor ő kijelentette, hogy az első lépéseket ő teszi meg, én ne féljek.

Megjön az első pénz

— Üzleti ügyeim voltak Pesten ebben az időben és ekkor elkészítettem a szükséges két pecsétet, amelyeknek a mintáját vékony selyem papírra nyomva Kalla juttatta hozzám. Mikor hazajöttem a pecsétekkel, Kalla kiállított egy nyolcezer lejes utalványt és mind a ketten átutaztunk Kolozsvárra. Kalla félt, hogy a postás felismeri, maszkírozta magát. Weisz Jenő né-

Mégis Jónás Demeter képviseli a vádat Tatu tanácsos ellen

A dr. Tatu Miklós ellen indított fegyelmi ügyben, mint az Estilap tegnapi számában jeleztük, ma délelőtt ült össze immár harmadikban a dr. Dumitrescu Albert törvényszéki elnök vezetésével működő bizottság.

Az ülés megnyitása után dr. Tatu Miklós ismételt peragáló kifogást emelt Jónás Demeter gazdasági tanácsos közvádlói megbízatása ellen. Szá-

mos érvet sorakoztatott fel Jónás Demeter elfogultságát illetően. A bizottság hosszas tanácskozás után határozatilag ki-mondotta, hogy inkompatibilitás nem forog fenn és Jónás Demtert elfogadta közvádlói minőségében.

Ezután tértek át a fegyelmi anvag érdemi részének tárgyalására, amely lapunk zártakor még tart.

Két nagyváradai kávéház pöre a járásbíró előtt

Megidéztek tanuként a prefektust és a polgármestert

Dr. Nisztor Virgil királyi ügyész feljelentést tett a járásbírórságon a Royal és Elite kávéházak ellen, hogy hét kávéházi cikk eladási árába a törvényesen megengedett harminc százalékos nyereségnél nagyobb hasznot számítanak be.

A mai tárgyaláson, amelyet Athanasz járásbíró vezetett, a kávéházak azzal védekeznek, hogy olyan óriási kiadásai vannak, hogy még a törvényesen megengedett 30 százalékos hasz-

not sem érik el.

A kávéosok védekezése után a bíróság elrendelte Márta Joachim bankigazgató és Ciuntu János, a Banca Nationala igazgatójának kihallgatását, valamint dr. Popovici Miklós prefektus, Bucico Coriolán polgármester és dr. Vostinár János főjegyző, hatósági tanukénti kihallgatását.

A tárgyalást a tanukihallgatások megejtéséig elhalasztották.

ven szállt meg a Dácia hotelben én a saját nevem alatt a Centralban. Másnap délelőtt azután kézbesítették a nyolcezer lejes átutalást Kallának, aki nevetve mutatta nekem a pénzt:

— Na látja, nincs semmi baj.

Kalla több ízben Kolozsvárra utazott — ilyenkor kimaradt hivatalából. Én pedig Aradra, Temesvárra, Máramaroszigetre és Dére utaztam több ízben, ahová a bevált módszer szerint utaltuk a pénzeket.

A tőzsdei krach

Tóth bíró: Milyen összegeket utaltak?

— Először egy nyolcezeres telt. Később mikor láttuk, hogy nem kéri vissza a feladó állomást, csak tizezertől feljebb, harmincig utaltunk.

Tóth bíró: Mekkora összeget vettek föl decemberig?

— Három-négyszáz ezret, nem tudom biztosan.

December végén megelégettem a dolgot és félttem. Kalla ezzel szemben mindig sűrűbben és sűrűbben akart.

Tóth bíró: Mit csináltak a pénzzel?

— Rentábilis üzletbe akartuk fektetni, de a jó konjunktura miatt tőzsdézni kezdtünk. Előbb szépen sikerült, aztán minden pénzünket elvesztettük kontrenben.

— Ekkor újból hozzáfogtunk az utalvány átutaláshoz. Új bélyegzőket készítettünk s én egy új személyazonossági bizonyítványt szereztem Reichmann Izsák névre.

Az elnök öt perc szünetet rendelt.

Szünet után a bíróság megkezdte Kalla Géza postatiszt kihallgatását. Az elnök kérdésére kifejenti, hogy bűnösnek érzi magát, mert mint esküt tett posta tisztviselő megkárosította az államot.

A bűnös postatiszt

Ezután elmondja, hogy Freiburgerrel, akit régebről ismert, 1922. április valamelyik napján a Royal-kávéházban találkoztak. Ott Freiburger egy bécsi lap bökét mutatta meg neki, amely szerint a bécsi rendőrség egy utalványhamisító társaságot fűelt le. Azt az ajánlatot tette nekem, hogy ilyen módon itt Romániában is lehetne pénzt szerezni. Én akkor kereken visszaütöttem ajánlatát. Egy hét múlva a Sporttéren újból össetalálkoztam Freiburgerrel, amikor újból előadta tervét. Hosszas rábeszélésre vállalkoztam rá, hogy Freiburgerrel együtt elkövetem a visszaéléseket. Freiburger azzal biztatott, hogy ebből nem lesz kára senkinek és majd az államnak is visszafizetjük az összeget.

Elnök: Mondja el, hogyan tervezték a dolgot. Freiburger nem volt postás, ő nem ismerheite azokat a technikai részleteket, amelyek a visszaéléshez szükségesek?

— Freiburger megkért, hogy adjak neki utalványkópiákat. Én adtam is neki. Erre ő azokat visszahozta hozzám, mire én kiállítottam hivatalos és kerületjelző bélyegzőkkel láttam el és aláírtam lehető hűséggel a szolgálatot teljesítő tisztviselők ne-

vét. Később lekopiroztam a bélyegzőket, átadtam Freibergereknek, akik elkészítette a bélyegzők másolatát. Freiberg ezután átadott nekem egy kis kézirnyomdat, utalványokat és azokat a lakásokon elrejtettem.

— Egyszer Freiberg azzal a kéréssel fordult hozzám, hogy ha van a rendőrségen valamilyen összeköttetésem, szerezzek neki egy hamis névre kiállított személyazonossági igazolványt. Elvitte előttem egy Visan nevű rendőrtisztviselő nevét, akit én ismertem. Felmentem Visauhoz és Freiberg személyi adatai alapján kiállítottam egy Weisz Jenő névre szóló személyazonossági igazolványt. Ezért ötven leit fizettem Visanuk, aki nem tudta, hogy az igazolvány hamis.

— 1922. május elején készítettük az első három hamis utalványt 9000 lei összegről. Az összeget én vettem fel Kolozsváron, ahova Freiberggel együtt utaztunk volt.

— November végéig körülbelül 45.000 leit vettünk fel ilyen módon. Én kétszer-háromszor mentem át Kolozsvárra majd Freiberg Temesváron, Aradon, Nagykárolyban, Máramaroszigeten vett fel kisebb-nagyobb összegeket.

Elnök: Mire fordították az így felvett összeget?

— Freiberg azt mondta, hogy börtönbe elszekulálta a pénzt. Nekem apránként adott kisebb összegeket, amit én ruházódásra és családom fenntartására fordítottam. A legnagyobb hamis összegű utalvány 30.000 leiről szólt.

— 1922. decemberében sürgettem Freibergert, hogy fizessük vissza a kincstárnak az összeget és mikor láttam, hogy ő erre nem hajlandó kijelentettem, hogy én tovább nem csinálom a dolgot és megsemmisítettem a bélyegzőket.

— 1923. áprilisában Freiberg újra felkeresett és rábeszéléssel rávett, hogy ujítsuk meg az összeköttetést.

— Én erre hajlandó is voltam. Közben megjött Freiberg nagybátyja, azt is beavattuk a tervbe és Freiberg két hamis személyazonossági igazolványt szerzett. Letartóztatásom előtt pár nappal átadtam Weinbergnek 45.000 leit, a rendőrségnek pedig letartóztatásom alkalmával 25.000 leit adtam át.

— Az volt a tervünk, ha sikerül tekintélyesebb összeghez jutnunk, átszökünk Magyarországra.

Lapunk zártakor Kalla kihallgatása folyik.

Gyapjuipar R. T.
Bulev. Reg. Ferdinand 13.
Telefon 16-63. Távirat: FONAL
Gyári árak!

Karisnyák Tricolárok

APROHIRDETESEK

Minden szó 3 lei, vastag betűkkel 6 lei.
— A legkisebb hirdetés ára 30 lei.

LAKÁS

BUTOROZOTT szobák, azonnal elfoglalható üzlethelyiségek, házak, szőlők előnyösen kaphatók Balázsnénál, Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-u.) 21. Telefon 815.

TÜZIFA kereskedés aug. 1-re, egy iroda helyiséggel haszonbérbe kiadó. Strada Lobedei (Hattyu-utca) 27. 34

INTELLIGENS férfi lakást, kosztot kap. Strada Vlahuta (Szent János-utca) 82. 48

ALKALMAZÁS

PERFEKT önálló mindenek szakácsnő elsőjére felvétetik. 984

EGY jobb leány fiatal párhoz mindenek ajánlkozik. Cim: Piata Mihail Viteazul (Nagy piac-tér) 2. I. em. 39

MUNKASLEÁNYOK felvétetnek „Sunfield” dombornyomdában. Str. Vlahuta (Szt. János-utca 29.)

JÓL főző mindenek szakácsnő azonnal felvétetik. Horváth, Strada Cuza Voda (Szacsavay-utca) 30. 47

IDŐSEBB urhölgy mellé németül beszélő házzvezetőnőt keresünk. Értekezni a Hegedüs hírlapirodában. 46

ROMÁN, német nyelvet bíró intelligens nőnek lakás nélkül ellátást adok, egy tízéves leányka felügyelete ellenében. Jelentkezni: Lidó étteremben. 44

ÖNÁLLÓ perfekt német levelezőt (levelezőnőt) gyors-géprőnőt, aki könyvelésben jártas felvesz Leitner Lázár, Strada Saguna (Kapucinus-utca.) 45

ADÁS-VÉTEL

SÜRGŐSEN eladó Alapi-utca 13. számú kisebb magánház, 10 nap alatt elfoglalható lakásfi, két-tőszáznyolcvanöt ezer lei. Értekezni lehet kizárólag Feledi ingatlan értékesítő irodája, Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 1. 49

BALLONOKAT vásárol Grosz Gusztáv, Strada Josif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 4. 26

ELADÓ olcsón Aradi-ut 19. számú üzletház elfoglalható üzlet lakás. Weisz Gizi Nyomda-utca 4. 13

KÉSZ irodai üvegfal, fiókos nagy állvány, üzleti puldok eladók. Cim Hegedüs hírlapirodában. 924

PERZSASZÖNYEGEK, különféle nagyon szép kézimunkák eladók. Szász Anna, Boulevard Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 7

EGY kontrafékes kerékpár, jó állapotban eladó. Rador, Strada Priatul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6. félemelet.

EGYSZERŰ kétágú villanylámpa eladó. Cim a Hegedüs hírlapirodában. 981

SZÉP vitrint megvételre keresek. Cim Hegedüs hírlapirodában. 966

IRODAI üvegfal, puldok, üzletberendezés eladó a Hegedüs hírlapirodában. 37

MODERN motorkerékpár 2 H alig használt, prima üzembé, olcsón eladó. Reisinger mechanikus üzem, Saspassage. 41

60 holdas birtok lakóházzal és gazdasági épületekkel Nagyvárad közelében eladó. Feltételek dr Faragó Sándor ügyvédnél, Pável-utca 22. megtudhatók. 43

KÜLÖNFÉLÉK

BIZOMÁNYBA elfogadok pórecellánt, kézimunkát, fehérneműt. Szász, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra. 23

ÖRÖKBE adom másfél éves kis fiát. Cim a Hegedüs hírlapirodában. 42

Eladó házak

Mária királyné (Bémer) tér mellett 2 magánház beköltözhető lakásokkal, egyik 6 szobás, fürdő 800 ezer, másik 3 szobás, fürdő 600 ezer. Calvin (Ritoók) utca magánház 2 szobás lakás, kert 150, Alexandri (Teleky) utca magánház 3 szoba, istálló, autógarázs, kert 450, Pál-utca 7. emeletes ház, 3 szobás beköltözhető, modern lakás, 10 zöld redőnyös ablakkal 400 ezer. Bratianu (Szaniszló) utca kis ház beköltözhető 125 ezer, Cuza Voda (Szacsavay) utca 70. beköltözhető 3 szobás, parketes lakással 40 méteres gyárhelyiség 650 ezer. Berkovits-u. magánház 2 szoba, fürdő, beköltözhető 380, másik 250, van még a város minden utcáján beköltözhető 900 házam, több szőlőm, kisebb-nagyobb birtokom, lakások, üzletek stb. Ha venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal hozzám, diszkrétan elintézem.

WEISZ GIZI

közvetítő irodája. Nagyvárad, Nyomda-utca 4. Bratianu (Szaniszló) utca sarok.

Használt, de jó karban levő BUTOROKAT

csakis **GRÓSZ** butor-üzletében Baros-utca 6. **szereshet be legolcsóbb árban.** Vilamos megálló

Legjobb anyag
Dívalos formák
Olcsó árak

Nagy választék férfi- és női vászon cipőkben és szandálokban.

Fiókok:
Piața Regina Maria (Bémer-tér)
Str. Avram Iancu (Kossuth-u.)
Sas-palota

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növény
életzsírt,
mert tiszta, egészséges és szapor

Kosorai előállítva, szigorúan az orthodox ort. rituelek szerint
Fuchs Benjamin nagyváradi orth. főrabbi ur felügyelete alatt
Készíti a Fabrice Phoenix S. a. R. Bucuresti.

Oradea-marei képviselő:
FISCHER EMIL Parcul Stefan cel mare 11. — Telefon 962

Uzletárendezés végelt a raktáron levő összes árukat leszállított árakban árusítjuk

Nyersselvem minden színben	158 Lei
Divat mintás etamin	75
Sima cerna grenadin minden színben	90
Francia mosó delam	39

Szövedek, vásznak, zefirek, női- és férfi fehérnemű és az összes rövidáru cikkek a legolcsóbb árakban

Schlésinger és Jung
Strada Avram Iancu (Kossuth Lajos-utca) 1. szám.

Fogyasztók figyelmébe.

Állandóan raktáron tartok tisztán kezelt, szavatolt prima olvasztott

disznózsírt

melyet 10 kgtól feljebb a legolcsóbb nagybani árban (maximális árnál jóval olcsóbban) árusítok
Rendeléseket elfogad

Aczél Sándor

szalonna és zsírkereskedés
Telefon 9-22. Str. Deák F.-u. 7

GYERMEK-KOCSIK
Szöke Miklós gyermekkocsi üzemében
Str. Vlahuta (Szt. János-u.) 22.
a legszebbek és legolcsóbbak

Régiségek
Porcellánok
Üvegek

seholsem vásárolhatók olcsóbban, mint az

Antiquárium-ban

Bulv. Regele Ferdinand 22.

Vásárolunk mindenféle régiséget.

Sonnenfeld Adolf részv. társ.